
GENEALOGISCH ONDERZOEK IN DUITSLAND

Rob Dix

Hoofddoel: structuur bieden

Opmerkingen vooraf:

- Andere structuur archieven:
voorbereiding noodzakelijk
- Veel lezen: handleidingen, geschiedenis
- Datenschutz: strakkere naleving, langere perioden, wijziging per 1-1-2009
- Inzage archieven niet kosteloos
- Omgangsvormen in acht nemen

Genealogisch onderzoek in Duitsland

2

Stappen in voorbereiding:

- Stap 1: wat zoek ik?
- Stap 2: wat zoek ik waar?
- Stap 3: wat is er al in NL te vinden?
- Stap 4: zijn er lokale/regionale organisaties die kunnen helpen?

Genealogisch onderzoek in Duitsland

3

Stap 1: wat zoek ik?

Vaststellen naam, plaats en tijd

- Naam: familienaam, patronym, of mogelijk boerderijnaam; varianten, verbasteringen
- Plaats: Neuenhaus 27x -> welke? gebied?
  - > verzamelen aanwijzingen uit akten/verwanten
  - > hulpmiddelen: Postleitzahlbuch, atlassen
- Tijd: schat zo nauwkeurig mogelijk tijdstip geboorte, huwelijk, overlijden of volwassenheid
  - > voor 1648, 1648-1798, 1798-1874, vanaf 1875

Stap 2: wat zoek ik waar?

Vindplaatsen, bronnen

- Handleidingen
- DTB (kerk / overheid)
- Landsheerlijke archieven
- Publicaties / internet / CD-roms

Stap 3: wat is er al in NL te vinden?

- **NGV** – gespecialiseerde bibliotheek, microfiches
> *Duitslanddag 1-2-2014*
- **CBG** – microfiches DTB grensstreek
- **WGOD** – kartotheek, publikaties
- **Mosaik** – D/NL, coll. DTB, Grundbücher, genealogieën
- **KB en universiteitsbibliotheken**
- **Overige bibliotheken / archieven**

Stap 4: lokale / regionale organisaties

- **Zeer talrijk!**

- > Historische / Genealogische / Heimatverein
- > Landesvereine: bijv. Kommission für Bayerische Landesgeschichte

- **Opsporen via:**

- > Overzichten bij NGV, CBG, WGOD
- > Genealogische tijdschriften, voetnoten in boeken etc.
- > Internet: surfen via onderwerp "Archive", "genealogie", "Heimatverein", of via links vanaf de belangrijkste verenigingen of gewoon op familienaam, naam stad etc.
- > LDS: www.familysearch.org, FOKO: www.genealogy.net of www.genealogienetz.de (beide voeren naar dezelfde homepage waarna u kunt kiezen uit Duits- of Engelstalig)

Enkele karakteristieken van duitstalige periodieken

- AfF Archiv für Familiengeschichtsforschung (www.genealogie-zeitschriften.de)
- Brandenburgische Genealogische Nachrichten (www.bggroteradler.de)
- Computergenealogie (www.computergenealogie.de)
- Emsländische und Bentheimer Familienforschung (AFEL) (www.emslaendische-landschaft.de; www.genealogienetz.de/vereine/afel); uitgave van de Arbeitskreis Familienforschung der Emsländischen Landschaft für die Landkreise Emsland und Grafschaft Bentheim AFEL
- Familie und Geschichte (sächsisch-thüringischen Raum) [Degener-Verlag]
- Genealogie. Deutsche Zeitschrift für Familienkunde [Degener-Verlag]
- Hessische Familienkunde [Degener-Verlag], **gezamenlijke uitgave van:** Gesellschaft für Familienkunde in Kurhessen und Waldeck, Familienkundliche Gesellschaft für Nassau und Frankfurt, Hessische familiengeschichtliche Vereinigung
- Hugenotten
- Mitteilungen der Westdeutschen Gesellschaft (www.wgff.de)
- Mosaik
- Sächsische Heimatblätter
- Zeitschrift für mitteldeutsche Familiengeschichte (AMF) (amf-verein.de)

Genealogisch onderzoek in Duitsland

8

Hulpmiddelen

- J.G.J. van Booma, *Genealogisch onderzoek in Duitsland*; CBG, CB-reeks deel 9, Den Haag 1987
  - Werkgroep Genealogisch Onderzoek Duitsland: *De Gids* deel 2 (>3300 bronnen); *Familienforschung im deutschen Grenzraum zu den Niederlanden*, Jubiläumsband 1992; *Vademecum*, 1998
  - Hermann Grotefend, *Taschenbuch der Zeitrechnung*; Hahnsche Buchhandlung, Hannover, 13^e druk 1991
  - Paul Arnold Grun, *Schlüssel zu alten und neuen Abkürzungen*; C.A. Starke Verlag, Limburg/Lahn 1966
- NB: opmerking maken inzake het gebruik van Hoogduits en Nederduits in publikaties en archiefstukken!**
- *Der Schlüssel*, 9 banden (verenigingscentrum NGV)
  - *Deutsches Familienarchiv*, 220 banden (verenigingscentrum NGV)
  - Collectie Franz Schubert: DTB HH, SH, MV, NS (deels), 224 Bd.
  - Internet: Ortsfamilienbücher/Ortssippenbücher (www.online-ofb.de; en wiki-de.genealogy.net/Portal:Datenbanken)

Genealogisch onderzoek in Duitsland

9